

15. april 2013

Vedr. Miljøstyrelsens håndteringsstrategier for 10 stoffer på listen over uønskede stoffer

Alkylphenol og alkylphenoethoxylater

Vi anbefaler, at Danmark stiller krav til tekstilbranchen, at importerede tekstiler ikke må indeholde NP/NPE. Dette er et krav, som branchen har mulighed for at leve op til.

1,4-benzenediol, 2,5-bis(1,1-dimethylethyl)

Vi har ikke yderligere kommentarer til de planlagte tiltag.

Bisphenol A + Bisphenol-A-diglycidylether polymer

I skriver, at "det er u hensigtsmæssigt at tage reguleringsmæssige tiltag på nuværende tidspunkt, der skal ske en afklaring af, om der er effekter ved lave doser af BPA, det sker i løbet af 2013. Samtidigt afventes resultatet af stofvurderingen under REACH". Denne afventende holdning er vi dybt uenig i, da det netop er i disse tilfælde, at forsigtighedsprincippet kan og bør anvendes. I Frankrig har man forbudt Bisphenol A i fødevareremballager (træder i kraft for alle emballager i 2015), og en ny rapport fra franske ANSES¹ (French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety) viser, at det af EFSA fastlagte TDI ikke er tilstrækkeligt lavt, til at beskytte borgerne. De anbefaler derfor, at der laves tiltag, der vil mindske befolkningens eksponering til BPA.

Vi anbefaler, at Danmark følger Frankrigs eksempel, og i stedet for at afvente yderligere afklaringer og rapporter, benytter forsigtighedsprincippet og forbyder brugen af BPA i fødevareremballager og termisk papir (det svenske Kemikalieagentur anbefalede i juni 2012 at forbyde brugen af BPA i termisk papir²).

Hexan-diol-diglycidyl-ether

Vi støtter de planlagte tiltag og anbefaler, at QSAR-vurderingen af stoffets kræftfremkaldende virkning vægtes højt.

Cybutryne

Brugen af cybutryne til konservering af tekstiler, overfladefilm samt byggematerialer bør helt udfases i Danmark/EU – ifølge jeres rapport forventes der en udfasning i løbet af de næste år pga. pesticidforordningen, men dette bør MST holde et skarpt øje med, at det faktisk sker!

Cadmium

Under punkt 4 "Udfordringer" savner vi et punkt der hedder lavdosis-effekter. Dette er et område, som der ikke tidligere har været taget højde for ved reguleringen af kemikalier. Forskere har fundet, at børn med lave niveauer af cadmium i deres urin har øget risiko for at få indlæringsvanskeligheder

¹ <http://www.anses.fr/sites/default/files/documents/CHIM2009sa0331Ra-0EN.PDF>

² http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport4_12.pdf

samt behov for specialundervisning³. Desuden bør der ligeledes udarbejdes en handlingsplan (under punkt 5 ”Tiltag og tidsplan”) for at inkludere denne problemstilling i reguleringen.

Der bør også i højere grad presses på på EU-niveau for at sikre etableringen af en fælles grænseværdi for cadmium i gødning. Man må forvente, at man 10 år efter EU’s første udkast har haft betænkningstid nok til at kunne træffe en fælles beslutning. Dette er samtidig efter en fastsættelse af en sådan fælles grænseværdi, at man kan få nedsat cadmiumindtaget via fødevarer. DØR er meget positive overfor grønne afgifter. Her har vi for andre områder (f.eks. PVC og ftalater) set en positiv effekt af sådanne tiltag. Enten ved, at brugen af stoffet er blevet udfaset eller substitueret med mindre farlige eller ufarlige kemikalier.

Vi støtter desuden, at Danmark som minimum søger om dispensation til opretholdelse af den nuværende grænseværdi i gødning, hvis beslutningen på EU-niveau skulle ende med at være højere end den danske.

DØR støtter ligesom Danmark Sveriges forslag om at tilføje en række af de mest udbredte cadmiumforbindelser til kandidatlisten.

På side 13 linje 10 mangler der et ord efter ”cadmiumholdig..”, men skal der stå f.eks. gødning, så støtter DØR tanken om en grøn afgift på dette område.

Desuden efterlyser DØR øget kontrol i forhold til cadmiumindhold i visse produktgrupper for særligt udsatte i befolkningen, så som børn og kvinder som ønsker at blive gravide. Disse områder kunne inkludere legetøj og smykker, hvor sidstnævnte område har været genstand for en afsløring af høje cadmiumniveauer efter EU-forbud⁴.

Parabener

På side 1 skriver I i det sidste bullet point under ”Sundhed”, at der ikke udviklet emballage som i væsentlig grad reducerer behovet for konservering. Der findes allerede produkter på markedet, som hverken indeholder parabener og som er godkendt at Astma og allergiforbundet (dvs. at der sandsynligvis ikke er brugt alternativer til parabener, som er allergifremkaldende). Disse produkter kommer i en emballage med pumpe, som altså må mindske/fjerne behovet for konserverende tilsætningsstoffer.

På side 7 under ”Miljøfare” skriver I i strategirapporten, at nogle undersøgelser har vist, at parabener kan have østrogene effekter på fisk. Dog ses virkningerne ved langt højere koncentrationer end de faktisk målte koncentrationer i miljøet. Her vil DØR igen henlede opmærksomheden på de studier af lavdosiseffekter, som i stor stil er samlet i det videnskabelige review af Vandenberg et al.⁵. Disse lavdosiseffekter er netop bekymrende når det drejer sig om hormonforstyrrende stoffer, da menneskers og dyr hormonsystem kan reagere voldsomt på meget lave koncentrationsændringer af f.eks. østrogen. Dette kan især have sundhedsskadelige effekter i udviklingsstadier, som i fostertilstanden.

Methanol

DØR har ingen kommentarer til strategirapporten for dette område.

³ Cadmium Exposure and Neurodevelopmental Outcomes in U.S. Children. Timothy Ciesielski, Jennifer Weuve, David C. Bellinger, Joel Schwartz, Bruce Lanphear, and Robert O. Wright. Environ Health Perspect. 2012 May; 120(5): 758–763. Published online 2012 January 27. doi: 10.1289/ehp.1104152

⁴ http://chemicalwatch.com/13066/high-levels-of-cadmium-in-jewellery-one-year-after-eu-ban?utm_source=alert&utm_medium=email&utm_campaign=13041

⁵ Laura N. Vandenberg, Theo Colborn, Tyrone B. Hayes, Jerrold J. Heindel, David R. Jacobs Jr., Duk-Hee Lee, Toshi Shioda, Ana M. Soto, Frederick S. vom Saal, Wade V. Welshons, R. Thomas Zoeller, John Peterson Myers. 2012. Hormones and Endocrine-Disrupting Chemicals: Low-Dose Effects and Nonmonotonic Dose Responses. Endocrine Reviews June 1, 2012 vol. 33 no. 3 378-455

PFOS og PFOA

PFOS og PFOS-forbindelser

Vi har ikke yderligere kommentarer til de planlagte tiltag.

PFOA og PFOA-forbindelser

Eftersom de er kræftfremkaldende, reproduktionstoksiske, akut giftige og mistænkt for at have hormonforstyrrende egenskaber, anbefaler vi, at Danmark – mens vi venter på REACH - laver nationale tiltag for at reducere eksponeringen. Dette kan ske ved at benytte forsigtighedsprincippet og forbyde anvendelse, fremstilling samt import af forbindelserne og produkter med indhold af PFOA og PFOA-forbindelser.

Øvrige perfluorerede stoffer

Vi har ikke yderligere kommentarer til de planlagte tiltag.

Med venlig hilsen

Lone Mikkelsen og Eline Aggerholm Kristensen
Kemikaliefaglige medarbejdere
Det Økologiske Råd